

Településarculati

Kézikönyv

BUCSUTA

2017

BUCSUTA KÖZSÉG

Településképi Arculati Kézikönyve

Településtervező és főépítész: Moldován Ágnes

TT 20-0282

Készült: 2017. július

TARTALOM

- 1. Bevezetés, köszöntő**
- 2. Településtörténet, a település bemutatása, a település sajátosságai**
- 3. Örökségünk, településképi jellemzők, meghatározó építészeti értékeke**
- 4. Településképi szempontból meghatározó területek területek lehatárolása, településképi, arculati jellemzők bemutatása**
- 5. Településképi formálására vonatkozó ajánlások utcák, terek, köztéri alkotások**
- 6. Példák bemutatása**

1. Bevezetés, köszöntő

A múltban, amikor az egységes kultúrák stabilabbak és homogénebbek voltak, valamint sokkal szélesebb társadalmi megegyezés volt a szimbólumokkal kapcsolatban, ritkán volt szükség arra, hogy az emberek az őket körülvevő környezet közötti kapcsolatot vizsgálják; a kettő között szoros volt a harmónia (Rapoport 1977).

Napjainkban sokkal nehezebb tervezni, hiszen keverednek a társadalmak, kultúrák, szimbólumok. Olyan települések kialakítása a cél, amelyhez az emberek tartozni akarnak. Mivel egy település egyrészt esztétikai szerepet tölt be az emberek életében, másrészt pedig használják, ennek megfelelően szükséges védeni a meglévő értékeket, és fejlődni.

“Amikor ráébredünk, hogy jelenlegi tulajdonságaink, környezetünk, képességeink és fizikai állapotunk mind a múltbeli gondolkodásunk eredményei, némi fogalmat nyerhetünk a tudás értékéről.”

Charles F. Haanel

2. Településtörténet, a település bemutatása, a település sajátosságai

Bucsuta településtörténete az alábbi három katonai térképen jól követhető, a település folyamatos növekedése, a településrészek kialakulása kísérhető figyelemmel.

1. katonai térkép

2. katonai térkép

3. katonai térkép

Bucsuta első írásos említése 1289-re tehető, Bachita néven. A név eredetére vonatkozó egyik nézet a szláv Bratislav személynév utódaként tünteti fel.

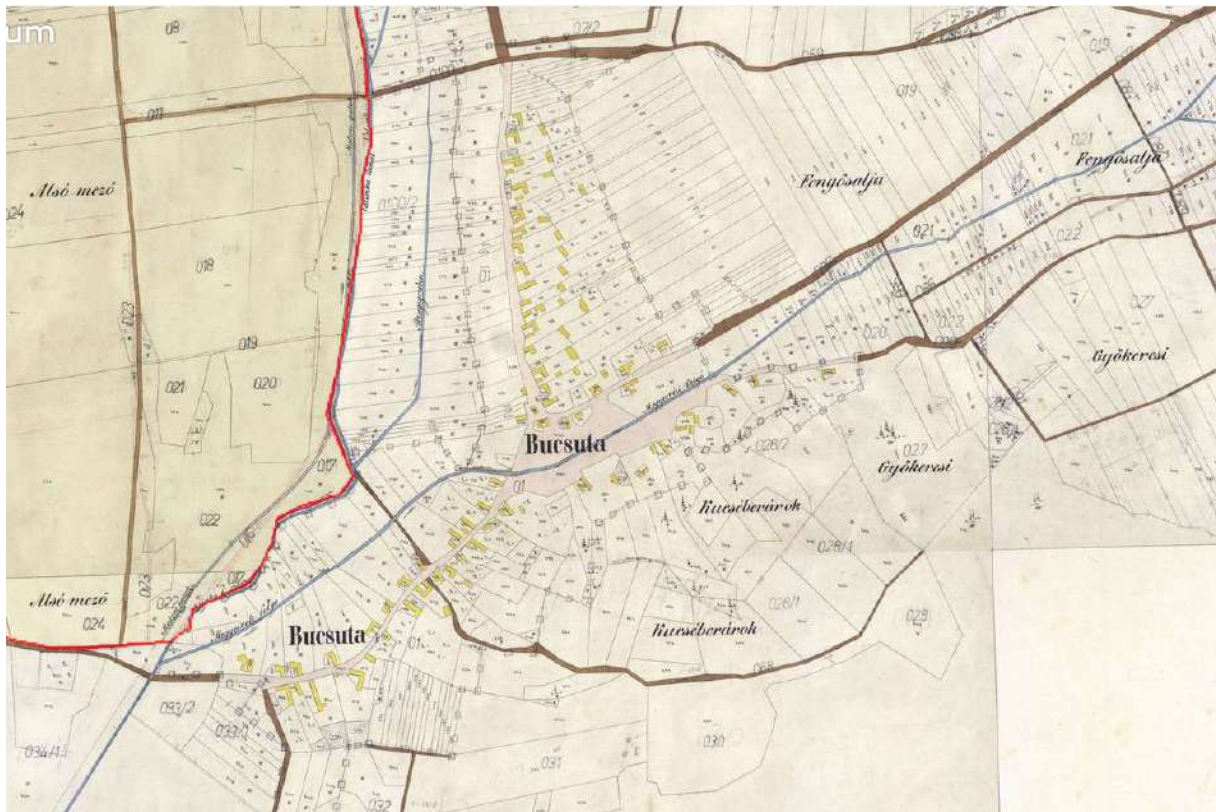
A községtől északra lévő dombos terület régen lakott terület volt. A régi erdő kivágásakor sok templomi kincset, téglá- és kőmaradványokat találtak.

1576-ban a törökök felégették a falut.

A településen lakók jelentős része római katolikus vallású. Az 1970-es évek végén harangláb helyett kápolnát építettek.

Bucsuta megközelítése a 7-es számú főúton történhet, a Nagykanizsa és Letenye közötti útszakaszon a becsehelyi leágazásnál.

A belterületi utak aszfalt burkolattal ellátottak.

Kataszteri térkép

1802-ben már 438 lakosa volt. 1828-ban 62 házat és 469 római katolikus lelket írtak össze. Bucsuta elemi iskolája 1868-ban létesült. 1910-re már 374-en tudtak írni és olvasni. Megélhetésük fő forrása az állattartás volt, amely az erdei élethez kapcsolódott. Megélhetést jelentett az 1940-es évekig a szövés-fonás is. A múlt századtól volt a falunak két-három szénégetője, akik eladásra égették a szenet. Laktak az erdőben vesszőabroncs és faszindelykészítők is. Az olajmezők feltárása, az olajipar fellendülése óriásit lendített a lakosság anyagi helyzetén. Mód nyílt arra, hogy terményeiket Bázakerettyén értékesítsék.

A településkép sajátosságai

Utcaképek

Az épületeket jellemzően oldalhatárra telepítették, jellemzően előkerttel.

A település főutcája az Ady E. utca, ebből ágazik el a Kossuth-Petőfi és Rákóczi utcák.

A települést a Bucsutai vízfolyás szeli ketté.

(légifotó)

A település utcás beépítést mutat, a domborzati viszonyokhoz rendkívül jó alkalmazkodott.
A település szerkezetének kialakulásában a természetföldrajzi adottságok, valamint a községet átszelő közlekedési útvonalak játszottak alapvető szerepet.

3. Örökségünk, településképi jellemzők, meghatározó építészeti értéke

Műemléki védettségű épület nincs a településen.

A község történetileg kialakult, hagyományos utcaképe védelmében a meglévő épületek lehetőség szerint megtartandók. Az új épületek a régi épületek helyére kerüljenek, ezzel is megtartva a kialakult beépítési jellemzőket, telekstruktúrákat.

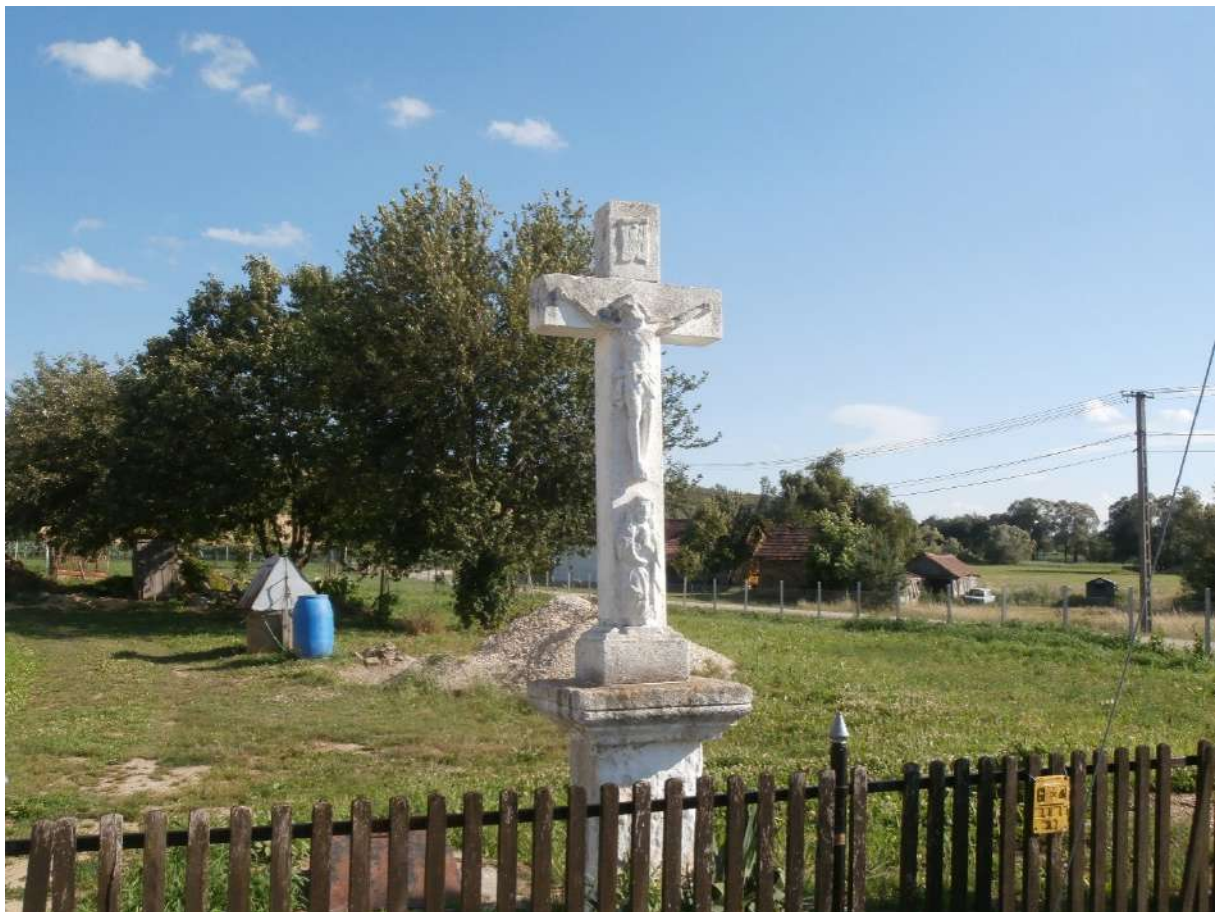

(légifotó)

(Ady E. utca)

Helyi védelemre érdemes a kápolna és a feszületek.

(Ady E. utca)

A hagyományos épülettömeg, tetőforma és nyílászáró rend, mind a hagyományos építészet elemeit tükrözi.

(Kossuth L. utca)

A településen jelentős zöldfelület nem található. A legjelentősebb zöldfelületi elemek közé tartoznak a magánkertek udvarai. A településen a fásítás még fejleszthető, mivel egységes fasorok nincsenek. Az önkormányzat közparkot nem tart fenn.

Településképi szempontból meghatározó területek

területek lehatárolása, településkép, arculati jellemzők bemutatása

Területek lehatárolása:

- kertes családi házas terület
- temető terület
- külterületi, beépítésre nem szánt terület

Kertes családi házas terület: a zömében földszintes lakóépületeket, családi házakat tartalmazó területek.

(Ady E. utca-utcakép)

(Ady E. utca utcakép)

Temető terület: a temető területére korlátozódik. A temetőben az üzemi funkciójú kiszolgáló épületeken kívül csak ravatalozó helyezhető el. A síremlékek formájára nem indokolt különösebb megkötéseket bevezetni.

Külterületi, beépítésre nem szánt terület: a település külterületi, beépítetlen mezőgazdasági- és erdő-területeit foglalja magába.

Külterületen történő épület-elhelyezésnél a tájba illesztésre fokozott gondot kell fordítani, vagy ahol ez nem megoldható, ott védőfásítással célszerű a tájban okozott beavatkozások negatív hatásait enyhíteni.

Zöldfelületek

Az öreg fák megtartása a továbbiak során is indokolt. A zöldterület kevésnek mondható. Javasolt egységes utcafásítást. A központban kisebb foci-pálya és közösségi zöldfelület található, melynek további fejlesztése célszerű feladat.

Az utcák zöldfelületeinek kialakításánál, fásításánál az alábbi szempontokat érdemes figyelembe venni. A telepített növényzet nem képezhet olyan sűrű növényfalat, ami az átlátást akadályozza.

Településkép, arculati jellemzők bemutatása

A megyében jellemző aprófalvas jelleg megőrzendő. A történetileg önálló települések összemosódását meg kell akadályozni. A településrészek között beépítetlenül maradó zöldsávokat meg kell tartani.

Zala megye településhálózatának történelmileg kialakult jellegzetessége az aprófalvas településstruktúra, melynek megtartása érdekében a közlekedési hálózat és távközlési hálózatok fejlesztése szükséges.

A kertés családi házas területeken a mezőgazdasági jellegnek megfelelően, hosszan elnyúló telekméretes és oldalhatáron álló beépítés jellemző. A hátsókertekben a háztáji gazdálkodáshoz kapcsolódó állattartó és gazdasági épületek találhatóak.

A kertés családi házas területeken a lakóépületek korszerűsítése szükségszerű, több helyen felújításokat kellene végezni a települési értékek megőrzése érdekében.

(Ady E. utca)

Köztéri alkotások

Bucsután található néhány köztéri alkotás. A köztéri alkotások körébe sorolhatók a kőkeresztek is. A kőkeresztek mellett található még a hősi emlékmű, és néhány fafaragású szobor (II: János Pál pápa) található.

Műszaki létesítmények

A településképet nagymértékben befolyásolják azok a műszaki létesítmények, melyek a település működéséhez elengedhetetlenek, azonban jellemzően közterületeken elhelyezve a vizuális környezetre jelentős hatásuk van. A településen ezek jelenléte nem zavaró.

A legjellemzőbb ilyen létesítmények: transzformátorok, gázfogadók, vízmű-kutak és víztárolók, szennyvíz-átemelők, buszvárók, hulladékgyűjtő konténerek.

Ezekre rendszerint egyedileg az adott helyen lehetne településképszempontú javaslatot tenni, pl. takaró sövény, vagy növényzet telepítésével.

Település sziluett:

A vertikálisan kiemelkedő objektumok valóságos méreteiknél sokkal nagyobb mértékben befolyásolják a településképet, mivel nagy távolságokból is érvényesülnek és a tájkép, illetve település sziluett befolyásolói. Bucsuta esetében azonban nem nagymértékű, a domborzati viszonyok és a beépítés miatt.

Templomtorony: A magyar történelmi települések szerves részét képezik, de a településen nincs templom.

Víztornyok: A víztornyokat a kellő hálózati nyomás érdekében eleve igyekeznek magasabban fekvő pontokra telepíteni, ezért még jobban kiemelkednek a településképből.

5. Településkép, formálására vonatkozó ajánlások- példák

utcák, terek, köztéri alkotások

Tömeg-alakítási előírások, telepítés

A kertes családi házas területeken oldalhatáron álló beépítések jellemzők, kialakult előkertek megtartásával. A melléképületek jellemzően a főépülettel azonos telekhatárra telepítendőek, vagy a telek egész szélességében, lezárva a hátsó kertet.

Bucsután a lakóépületek magassága közel azonos, és célszerű a jövőben ennek a tendenciának a megtartása. A túl magas, többszintes épületek nem illeszkednek a település utcaképebe.

A településen a lakóházak tetőformájának többsége sátor- vagy nyeregtetős kialakítású. Ajánlott ezek megtartása, az erősen tagolt tetőszerkezetek helyett.

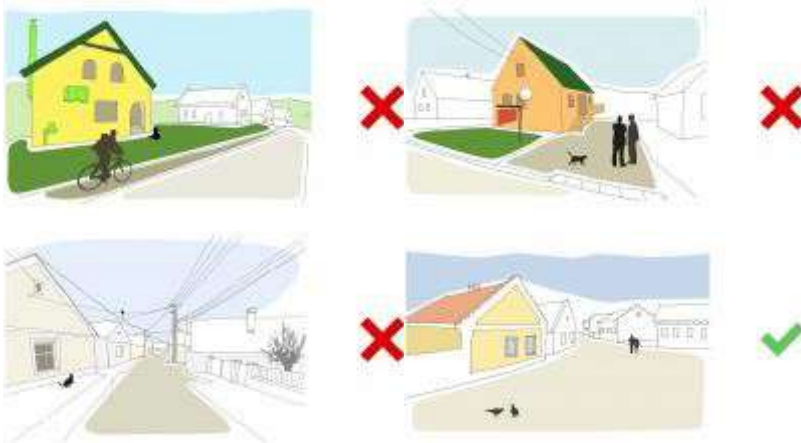

Érdemes törekedni a szolid árnyalatú színek felé, valamint ajánlott kerülni a rikító színű fémlemez fedéseket. Az épület-homlokzatok és tetőhéjazatok színe az egyik legfeltűnőbb arculati tényező, azonban a színek kiválasztásának szabályozása tulajdonképpen megoldhatatlan feladat.

Egyéb építmények létesítésénél (kerítés, kert, épülettartozékok és kiegészítő építmények) figyelemmel kell lenni az anyaghasználatra és színekre. Ajánlott a településen jellemző áttört kerítések építése. Célszerű kerülni utcafronton a betonelemeket és a magas, tömör, falazott kerítéselemeket.

Az épületgépészeti és hírközlési berendezések terén tiltani kellene a településképet zavaró klíma-berendezések és parabola-antennák utcai homlokzatra történő elhelyezését, bár a településen ez nem meghatározó. A településképet erősen meghatározza a mindenhol jelenlevő, tömérdek mennyiségű légvezeték. Ennek megoldását országos szabályozással lehetne elősegíteni.

Lakóterületen csak az adott ingatlanon működő vállalkozás reklámjának elhelyezése engedhető meg. A településen nem található feltűnő reklámfelület, a cégnevek feltüntetése a jellemző.

A reklám feliratoknak anyaghasználatban és formában szükséges alkalmazkodni az épületekhez.

Példák, irányvonal

A településen meghatározó településképi irányvonal nem alakult ki, a későbbi felújításokhoz, építésekhez adunk néhány példát, melyet a településképi eljárás során célszerű figyelembe venni. Az alábbiakban felsorolt részleteken a formavilág, anyaghasználat, telepítés az amit érdemes figyelembe venni. Ha a település egy egységesebb képet tud kialakítani, még nagyobb vonzerőt jelenthet majd a település életében. *(Fényképek ajánlások, nem a településen készültek)*

Köztéri forma- és anyaghasználat

Csekély költségvetésű köztéri alkotásokra teszünk javaslatot, anyaghasználat és kialakítások tekintetében.

A kertek kialakításánál a helyi, őshonos növényzet (kis levelű hárs (*Tilia cordata*), gyümölcsfák, levendula (*Lavandula angustifolia*), szőlő telepítését kell előnyben részesíteni. A megfelelő növényzet kiválasztásával teremthető meg az a magánszféra, mely az otthon tartózkodás élményét növelheti. A meglévő növényzet megtartása, ápolása fontos feladat.

Épületek formavilága, anyaghasználat, kerítések

Kialakításkor törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, az ablakok megfelelő kiosztására. Anyaghasználat szempontjából érdemes a természetes anyagok – téglá, fa-, kő- és vakolt felületek előnyben részesítése.

Tetőhajlásszögtől függően lehet a tetőhéjazatot bádoglemezzel, vagy zöldtetővel fedetten kialakítani.

A településen lehet használni a modern anyagokat is, melyek jól megférnek a hagyományos kialakítások mellett.

(forrás: internet)